

L-Enciklika "Redemptoris Mater"

Omm Il-Feddej dwar

Il-Verġni Mqaddsa Marija

fil-Mixja Pellegrina tal-Knisja

It-Tieni Taqsima: L-Omm ta' Alla fiċ-Centru ta' Knisja Pellegrina

Mons. Mosè Debono

1. Il-Knisja, il-Poplu ta' Alla, tinsab fost il-ġnus kollha tal-art

25. Il-Knisja timxi 'l quddiem qisha f'art barranija, fost il-persekuzzjonijiet tad-dinja u l-faraġ ta' Alla, tħabbar is-Salib u l-Mewt tal-Mulej sa ma jiġi (ara I Kor 11,26). "Iżrael skont il-ġisem, li kien jiġġerra bħala wieħed eżiljat fid-deżert, kien ġa l-Knisja ta' Alla (ara 2 Esd 13,1; Num 20,4; Dewt 23,1ss): hekk ukoll Iżrael il-ġdid... hu msejjaħ il-Knisja ta' Kristu (ara Mt 16,18) għax xtraha għalih b'demmu (Atti 20,28), imlieha bl-Ispirtu tiegħu, u taha dawk il-mezzi li jgħoddu għaliha bħala għaqda soċjali li tidher. Alla gābar flimkien qishom haġa waħda lil dawk kollha li jharsu bil-fidi lejn Kristu bħala l-awtur tas-salvazzjoni u l-bidu tal-għaqda u s-sliem, u għamilhom bħala Knisja, biex għal kull wieħed u waħda tkun is-sinjal li jidher tal-għaqda".

Il-Konċilju Vatikan II jittkellm dwar il-Knisja fil-mixi tagħha fid-dinja u jara f'dan il-mixi analogija mal-mixi ta' Iżrael fid-deżert fi żmien il-Patt il-Qadim. Dan il-vjaġġ għandu wkoll sura li tidher għax isehh bħala grajja fiż-żmien u fl-imkien fejn ikun. Dan għaliex il-Knisja "hi msejjaħ biex tinxtered sat-truf kollha tal-art u tidhol fil-grajja tal-bnedmin, iżda fl-istess ħin hi 'l fuq minn kull żmien u 'l fuq mit-truf kollha tal-popli". B'dan kollu l-karattru essenzjali ta' dan il-vjaġġ tal-Knisja hu wieħed spiritwali: hu vjaġġ permezz tal-fidi, bil-qawwa ta' Kristu Rxox, vjaġġ fl-Ispirtu s-Santu mogħti lill-Knisja bħala Dak li jagħti faraġ bla ma jidher (parakletos) (ara Ġw 14,26; 15,26; 16,7). Il-Knisja "timxi 'l quddiem, fost tiġrib u niket, imsaħħa bil-qawwa tal-grazzja ta' Alla, imwiegħda lilha mill-Mulej, biex... immexxija mill-Ispirtu s-Santu, qatt ma tieqaf tiġġedded sakemm, permezz tas-salib, tasal għal dak id-dawl li ma jgħib qatt".

Hu propju f'dan il-vjaġġ jew pellegrinaġġ tal-Knisja tul kull żmien u kullimkien, u aktar u aktar fil-grajja ta' kull ruħ, Marija tinsab bħala dik li hi "hienja għax emmnet", bħala dik li mxiet 'il quddiem fil-mixja tal-fidi, imsieħba fil-misteru ta' Kristu,

b'mod li ebda persuna ma kien imsieħeb fih. Il-Konċilju jżid jgħid li "Marija daħlet fil-fond sewwa tal-grajja tas-salvazzjoni u biex ngħidu hekk, gābret fiha nfisha u rriflettiet il-veritajiet l-aktar għoljin tal-fidi." Fost dawk kollha li jemmu hi qisha "mera" li tirrifletti b'mod l-aktar profund u safi "l-għemejjel kbar ta' Alla" (Atti 2,11).

26. Mibnija minn Kristu fuq is-sisien tal-Appostli, il-Knisja għarfet b'mod sħiħ dawn l-għemejjel kbar ta' Alla nhar Għid il-Ħamsin meta dawk li kienu miġburin fil-kamra ta' fuq "imtlew il-koll bl-Ispirtu s-Santu u bdew jittkellmu b'isna oħra, skont mal-Ispirtu kien jagħtihom li jittkellmu" (Atti 2,4). Minn dak il-waqt ukoll tibda l-mixja tal-fidi, il-mixi tal-Knisja fil-grajja tal-individwi u tal-ġnus. Nafu li fil-bidu ta' dan il-vjaġġ kien hemm Marija. Narawha fost l-Appostli fil-kamra ta' fuq, "titlob id-don tal-Ispirtu s-Santu".

B'xi mod il-mixja tagħha tal-fidi hi aktar fit-tul. L-Ispirtu s-Santu kien ġa niżel fuqha u saret l-għarusa għażiża tiegħu fit-tħabbira tal-Anglu għax laqgħet il-Verb ta' Alla veru, u "offrietlu l-qima sħiħa tal-fehma u r-rieda tagħha, hija u tilqa' minn rajha l-verità li hu irrivelalha"; anzi ntelqet kollha kemm hi f'idejn Alla permezz tal-"ubbidjenza tal-fidi", li biha wiegħbet lill-Anglu: "Ara, jien il-qaddejja tal-Mulej, ha jsir minni skont kelmtek". Il-mixja li għamlet Marija, li narawha titlob fil-kamra ta' fuq, kienet għalhekk aktar fit-tul minn dik ta' dawk li kienu miġburin magħha: Marija "mxiet l-ewwel", "marret qabilhom". Il-mument ta' Għid il-Ħamsin f'Ġerusalemm, kien thejja kemm fil-mument tat-tħabbira f'Nazaret, u kemm bis-salib. Fil-kamra ta' fuq, il-mixja ta' Marija tiltaqa' mal-mixja tal-Knisja fil-fidi. Kif?

Fost dawk li kienu jitolbu fil-kamra ta' fuq, iħejju ruħhom biex "imorru fid-dinja kollha" wara li jirċievu l-Ispirtu, kien hemm xi wħud li kien sejhilhom Ġesù f'tit mill-bidu tal-missjoni tiegħu f'Iżrael. H̄dax minnhom għamilhom Appostli u lilhom Ġesù għadda l-missjoni li kien fdalu

l-Missier. “Kif il-Missier baġħat lili hekk jien nibġħat lilkom” (Ġw 20,21), qal lill-Appostli wara li qam mill-imwriet. U erbġħin jum wara, qabel reġa’ lura għand il-Missier, zied jġħidilhom: “Meta jigi fuqkom l-Ispirtu s-Santu... tkunu xhieda tiegħi... sa truf l-art” (Atti 1,8). Din il-missjoni tal-Appostli bdiet malli ħallew il-kamra ta’ fuq f’Ġerusalemm. Il-Knisja twieldet u kibret bix-xhieda li Pietru u l-Appostli l-oħra jagħtu ta’ Kristu Msallab u Rxoxt (ara Atti 2,31-34; 3,15-18; 4,10-12; 5, 30-32).

Marija ma rċevietx direttament din il-missjoni appostolika. Ma kinitx fost dawk li Ġesù baġħat “fid-dinja kollha jġħallmu l-ġnus kollha” (ara Mt 28,19) meta tahom din il-missjoni. Imma Marija kienet fil-kamra ta’ fuq fejn l-Appostli kienu qed iħejju ruħhom għal din il-missjoni bil-miġja tal-Ispirtu tal-Verità: kienet hemm magħhom. Minn fosthom Marija kienet “titlob” bħala “omm Ġesù” (ara Atti 1, 13-14), omm Kristu Msallab u Rxoxt. U dak l-ewwel grupp ta’ dawk li bil-fidi kienu jħarsu “lejn Ġesù bħala l-awtur tas-salvazzjoni”, kienu jafu li Ġesù kien bin Marija, u li hi kienet Ommu, u li bħala ommu, sa mill-mument tat-tniissil u t-twelid tiegħu kienet ix-xhud waħdanija tal-misteru ta’ Ġesù, dak il-misteru li quddiemhom deher u ġie mwettaq bis-salib u l-qawmien mill-imwriet. Hekk sa mill-bidu nett il-Knisja “ħarset” lejn Marija permezz ta’ Ġesù, l-istess kif “ħarset” lejn Ġesù permezz ta’ Marija. Għaliex għall-Knisja ta’ dak iż-żmien u ta’ kull żmien, Marija hi x-xhud waħdanija taż-żmien tat-tfulija ta’ Ġesù u tal-ħajja moħbija f’Nazaret, meta “kienet tgħożż f’qalbha dawn il-ħwejjeg u taħseb fuqhom bejnha u bejn ruħha” (Lk 2,19; ara Lq 2,51).

Izda fuq kollox, fil-Knisja ta’ dak iż-żmien u ta’ kull żmien, Marija kienet u hi dik li hi “hienja għax emmnet,” hi kienet l-ewwel waħda li emmnet. Mill-mument tat-tħabbira tal-Anglu u tat-tniissil tal-Iben ta’ Alla fil-ġuf tagħha, mill-mument tat-twelid fl-ġhar ta’ Betlem, Marija mxiet pass pass wara Ġesù fil-mixi tagħha tal-fidi bħala omm. Imxiet warajh tul is-snin tal-ħajja moħbija f’Nazaret, imxiet warajh ukoll tul iż-żmien wara li ħalla daru, meta beda “jagħmel u jġħallm” (ara Atti 1,1) f’nofs Izrael. Fuq kollox, marret warajh fl-esperjenza traġika tal-Golgota. U issa, waqt li Marija kienet mal-Appostli fil-kamra ta’ fuq, f’Ġerusalemm, fil-bidu tal-Knisja, il-fidi tagħha, li twieldet mill-kliem tat-tħabbira tal-Anglu, ġiet imwettqa.

Dakinhar l-Anglu kien qalilha: “Int se tniissel fil-ġuf u jkollok iben u ssemih Ġesù. Hu jkun kbir... u jsaltan għal dejjem fuq dar Ġakobb, u ma jkunx hemm tmiem għas-saltna tiegħu.” Dak li ġara fuq il-Kalvarju dallam din il-wegħda, izda lanqas ħdejn is-salib ma naqset il-fidi ta’ Marija. Baqgħet

dik li kienet, li, bħal Abraham, “meta ma kellha ebda tama, ittamat” (ara Rum 4,18). Izda biss wara l-qawmien mill-imwriet deher x’kienet tassew it-tama u bdiet isseħħ il-wegħda. Għaliex Ġesù qabel reġa’ lura għand il-Missier, kien qal lill-Appostli: “Morru, mela, aġħmlu dixxipli mill-ġnus kollha... U ara jien magħkom dejjem sal-aħħar taż-żmien” (Mt 28, 19-20). Hekk tkellem dak li deher bħala rebbieħ fuq il-mewt, bħala dak li kellu s-saltna li, kif qal l-Anglu, “ma jkunx hemm tmiem għaliha”.

27. Issa mill-bidu tal-Knisja, fil-bidu tal-mixja twila bil-fidi li bdiet nhar Għid il-Ħamsin f’Ġerusalemm, Marija kienet ma’ dawk kollha li kienu ż-żerriegħa ta’ “Izrael il-ġdid”. Kienet fosthom bħala xhud ewlieni tal-misteru ta’ Kristu. U l-Knisja kienet titlob magħha, u fl-istess waqt kienet tħares lejha fid-dawl tal-Verb magħmul bniedem. Kellu jkun dejjem hekk. Għaliex meta l-Knisja tidħol aktar fil-fond tal-misteru għoli tal-inkarnazzjoni, taħseb b’qima u devozzjoni kbira f’Omm Kristu. Marija hi marbuta mal-misteru ta’ Kristu b’rabta li ma tistax tinħall, u hi marbuta mal-misteru tal-Knisja sa mill-bidu tagħha, mill-jum li fih twieldet il-Knisja. Fid-dawl ta’ dak li l-Knisja hi sa mill-bidu, ta’ dak li għandha dejjem aktar tkun f’kull żmien, f’nofs il-ġnus kollha tal-art, hemm Dik li “emmnet li jseħħ kull ma baġħat jġħidilha l-Mulej” (Lq 1,45). Hi propju l-fidi ta’ Marija li turi l-bidu tal-Patt il-Ġdid u għal dejjem ta’ Alla mal-bniedem f’Ġesù Kristu: il-fidi qalbiena tagħha, tiġi qabel ix-xhieda appostolika tal-Knisja u tibqa’ dejjem fil-qalba tal-Knisja, moħbija bħala wirt speċjali tar-rivelazzjoni ta’ Alla. Dawk kollha li minn żmien għal żmien jilqgħu x-xhieda appostolika tal-Knisja għandhom sehem minn dan il-wirt moħbi u b’xi mod għandhom sehem mill-fidi ta’ Marija.

Kliem Elizabetta: “Hienja dik li emmnet” ikompli jissieħbu ma’ Marija wara Għid il-Ħamsin; jissieħbu magħha f’kull żmien, kull fejn l-għarfien tal-misteru ta’ Kristu għas-salvazzjoni jinxtred, permezz tax-xhieda appostolika u tal-qadi tal-Knisja. U hekk isseħħ il-profesjoni tal-Magnificat: “Kull nisel jibda jsejjahli hienja għax is-Setgħani għamel miegħi ħwejjeg kbar, qaddis hu l-isem tiegħu” (Lq 1, 48-49). Għaliex l-għarfien tal-misteru ta’ Kristu jwassalna biex imbierku l-Ommu, bis-sura ta’ qima speċjali għat-*Theotokos*. U f’din il-qima hemm dejjem barka għall-fidi ta’ Marija, għaliex il-Verġni ta’ Nazaret kienet imbierka l-aktar minħabba din il-fidi, skont ma’ qalet Elizabetta. Dawk li, f’kull żmien, fost il-ħafna ġnus u nazzjonijiet tad-dinja, jilqgħu bil-fidi l-misteru ta’ Kristu, il-Verb magħmul bniedem u l-Feddej tad-dinja, mhux biss iduru bil-qima lejn il-Verġni Marija u kollhom fiduċja jirrikorru għandha bħala Omm, imma wkoll ifittxu fil-fidi tagħha għajjnuna għall-fidi tagħhom.

U huwa propju dan it-tiżib kollu mħabba fil-fidi ta' Marija li jagħtiha post speċjali fil-mixja tal-Knisja bħala l-Poplu ġdid ta' Alla fid-dinja kollha.

28. Kif jgħid il-Konċilju: “Marija, kellha sehem intimu fil-ġrajja tas-salvazzjoni..., għalhekk meta jipprietkaw dwarha u jqimuha, hi ssejjaħ lill-Insara lejn Binha u s-sagrificċju tiegħu, u lejn l-imħabba tal-Missier.” Għalhekk il-fidi ta' Marija, skont ix-xhieda appostolika tal-Knisja, b'xi mod tkompli ssir il-fidi tal-Poplu ta' Alla fil-vjaġġ tiegħu: il-fidi tal-individwi u tal-komunitajiet, tal-ambjenti u tal-gemgħat, tal-gruppi kollha li hemm fil-Knisja. Hi fidi li titwassal kemm bil-fehma u kemm bil-qalb, u tinkiseb u terġa' tinkiseb bit-talb. Għalhekk “il-Knisja hija u taqdi l-hidma appostolika tagħha bir-raġun kollu tħares lejn dik li nisslet lil Kristu, ikkonċepit mill-Ispirtu s-Santu u mwieled minn Marija Vergni, biex bil-Knisja, Kristu jkun jista' jitwielew u jikber fi qlob l-Insara wkoll.”

Illum, aħna u resqin f'din il-mixja tal-fidi lejn it-tmim tat-tieni elfejn sena wara Kristu, il-Knisja, permezz tat-tagħlim tal-Konċilju Vatikan II, tistedinna nħarsu lejn dak li tara fiha stess, bħala “il-Poplu wiehed ta' Alla... miġbur minn fost il-ġnus kollha tal-art”, u tfakkarna fil-verità li l-Insara kollha, “għalkemm imxerrdin mad-dinja huma xirka waħda flimkien, fl-Ispirtu s-Santu.” Nistgħu għalhekk ngħidu li f'din ix-xirka, il-misteru ta' Għid il-Hamsin iseħħ bla heda. Fl-istess ħin, l-Appostli u d-dixxipli tal-Mulej, fost il-ġnus kollha tal-art, qegħdin “jitolbu flimkien ma' Marija, Omm Ġesù” (Atti 1,14). Għaliex huma f'kull żmien “sinjal tas-saltna” li mhijiex ta' din id-dinja, u jafu wkoll li f'din id-dinja jridu jingabru madwar is-Sultan li lilu l-ġnus kollha ngħataw b'wirt (ara Salm 2,8), li lilu l-Missier tah “it-tron ta' David missieru”, biex “isaltan għal dejjem fuq dar Ġakobb u ma jkunx hemm tmim għas-saltna tiegħu.”

Tul dan iż-żmien ta' sahra, il-Vergni Marija, bl-istess fidi li għamlitha hienja, speċjalment mill-mument tat-thabbira tal-Anglu, hi fil-missjoni tal-Knisja, hi mal-Knisja fil-hidma tagħha biex twaqqaf is-saltna ta' Binha fid-dinja. Din il-preżenza ta' Marija tidher illum f'ħafna suriet, kif dehret f'ħafna suriet tul il-ġrajja kollha tal-Knisja. U l-hidma

tagħha tidher f'ħafna oqsma: fil-fidi u t-tjieba ta' kull Nisrani; fit-tradizzjonijiet tal-familji Nsara jew “knejjes tad-dar”, fil-komunitajiet parrokkjali u missjunarji, fl-istituti reliġjużi u fid-djoċesijiet, fis-santwarji kbar li bid-dija tagħhom jiġbdu mhux biss individwi u gruppi mill-pajjiżi fejn jinsabu, imma wkoll xi kultant nazżjonijiet sħaħ, u wkoll kontinenti sħaħ, ħerqana li jiltaqgħu ma' Omm il-Mulej, ma' dik li hi hienja għax emmnet, li hi l-ewwel fost dawk kollha li jemmu u għalhekk hi Omm l-Għimmanu-el. Din hi s-sejha tal-art tal-Palestina, il-pajjiż spiritwali tal-Insara kollha, għaliex hi l-pajjiż tas-Salvatur tad-dinja u ta' Ommu Marija. Din hi s-sejha geġja minn ħafna knejjes f'Ruma u mid-dinja kollha li nbnew tul iż-żminijiet mill-fidi tal-Insara. Din hi s-sejha geġja minn ċentri bħal Guadalupe, Lourdes, Fatima u oħrajn li jinsabu f'ħafna pajjiżi. U fost dawn kif ma nsemmix dak li jinsab f'pajjiżi, Jasna Gora? Wiehed forsi jista' jittellem dwar “geografija” tal-fidi u d-devozżjoni Marjana, li tiġbor fiha dawk iċ-ċentri kollha ta' pellegrinaġġi fejn il-Poplu ta' Alla jmur biex jiltaqa' ma' Omm Alla biex, fil-preżenza ta' dik l-Omm li hi “hienja għax emmnet”, ifittex li jsaħħaħ il-fidi tiegħu. Għaliex fil-fidi ta' Marija, l-ewwel fit-thabbira tal-Anglu u mbaġhad għal kollox hdejn is-salib, mill-ġdid infetaħ qasam fir-ruħ fi hdan il-familja kollha tal-bnedmin, li l-Missier ta' dejjem jimla “b'kull barka spiritwali”, il-qasam tal-“Patt il-Ġdid u għal dejjem”. Dan il-qasam hu fil-Knisja, li, fi Kristu, hi “sagrament jew sinjal tal-għaqda intima ma' Alla, u tal-għaqda tal-bnedmin kollha flimkien.”

Fil-fidi li Marija stqarret bħala “qaddejja tal-Mulej” fit-thabbira tal-Anglu u li fiha dejjem “marret l-ewwel” quddiem il-Poplu ta' Alla fil-mixja tiegħu f'din id-dinja, il-Knisja thabbrek bil-qawwa kollha u bla heda biex twassal il-bnedmin kollha għall-bidu ġdid fi Kristu bħala l-kap, fl-għaqda tal-Ispirtu tiegħu.

Mogħtija f'Ruma, minn Pjazza San Pietru, fil-25 ta' Marzu, 1987, fis-Solennità tat-Thabbira tal-Mulej, fis-sena 1987, id-disa' sena tal-Pontifikat.

Joannes Paulus P.P. II

*Inħeggu lil kulħadd sabiex nattendu
għall-funzjonijiet reliġjużi u nersqu
għas-Sagramenti tal-Qrar u t-Tqarbin
b'mod speċjali matul il-ġranet tal-Festa.*